

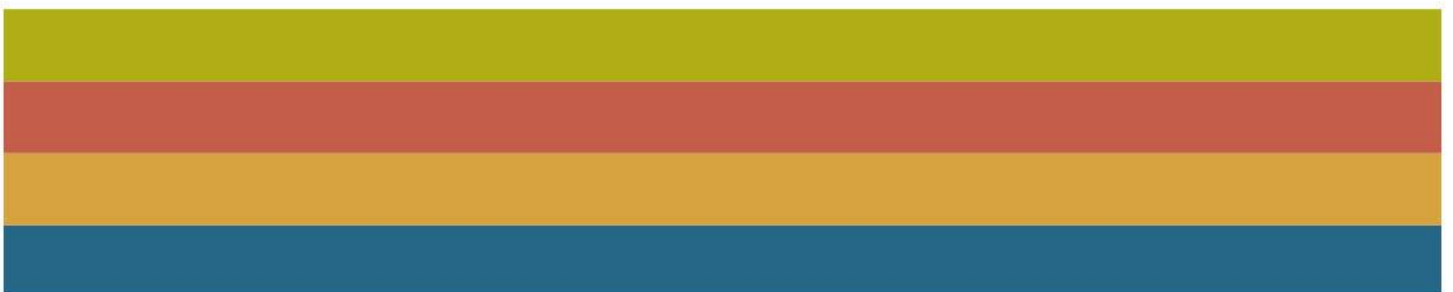

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Attractiepark Toverland, gemeente Horst aan de Maas

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

30 augustus 2016 / projectnummer: 2951

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER) en de aanvulling daarop

De gemeente Horst aan de Maas wil voor de structurele doorontwikkeling van attractiepark Toverland in één keer een planologische afweging maken. Daarvoor wordt een globaal bestemmingsplan gemaakt met directe ontwikkeltitel. Omdat het plan kaderstellend is voor een m.e.r.–(beoordelings)plichtige activiteit (themapark) en mogelijk sprake is van significant negatieve effecten op het Natura 2000–gebied Deurnsche Peel & Mariapeel, is een gecombineerd plan–/project–MER opgesteld. Voor de m.e.r.–procedure is het college van burgemeester en wethouders zowel de initiatiefnemer als het bevoegd gezag.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie)¹ signaleerde bij de toetsing van het MER enkele tekortkomingen.² De gemeente heeft daarom een aanvulling³ op het MER en een toelichting op de aanvulling⁴ geschreven en de Commissie gevraagd deze te toetsen. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER (en de aanvulling en toelichting daarop tezamen).

In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER (en de aanvulling en de toelichting daarop tezamen).

Aanvulling op het MER

De aanvulling geeft nadere informatie over de effecten van de maximale invulling van het bestemmingsplan, de gehanteerde referentiesituatie, de ontwikkeling van het park op de langere termijn, de effecten van de toename van stikstofdepositie en de effecten op water. In de toelichting op de aanvulling wordt nadere informatie gegeven over zowel evenementen en geluid als de stikstofdepositie op Natura 2000–gebieden.

Oordeel

Met de aanvulling op het MER en de toelichting daarop is duidelijk geworden wat de effecten zijn van de maximale invulling van het voorliggende, meer concrete plan en is een duidelijk gegeven naar de ontwikkeling van het park op de langere termijn. De aanvulling is gestructureerd opgesteld en goed leesbaar.

De Commissie is van oordeel dat het MER en de aanvulling daarop (inclusief toelichting) tezamen de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

Hierbij merkt de Commissie op dat de effectbeschrijving van (parkgerelateerde en niet-parkgerelateerde) evenementen in het MER niet overeenkomt met de invulling van de maximale mogelijkheden die het ontwerp–bestemmingsplan biedt. Uit de toelichting op de aanvulling

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 2951 in te vullen in het zoekvak.

² Zie <http://api.commissiemer.nl/docs/mer/p29/p2951/a2951ats.pdf>.

³ Aanvulling MER Attractiepark Toverland, BRO, mei 2016.

⁴ Toelichting op aanvulling MER Attractiepark Toverland, gemeente Horst a/d Maas, augustus 2016. Bij deze toelichting is gevoegd de Bijlage: aanvullende AERIUS berekening met huidige feitelijke situatie zonder het uit productie nemen van 27,4 hectare landbouwgronden, 22 juli 2016.

blijkt echter dat de (binnenplanse) afwijkingmogelijkheid voor evenementen uit het plan zal worden gehaald. In dat geval oordeelt de Commissie dat het MER (met aanvulling en toelichting daarop) op dit punt voldoet.

Daarnaast merkt de Commissie op dat het MER en de aanvulling daarop niet beschrijven hoe hoog de toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden is ten opzichte van de feitelijke, huidige situatie. De toelichting op de aanvulling geeft aan dat de maximale depositietoename als gevolg van de uitbreiding 0,03 mol/ha/jr bedraagt. Dit betekent dat de grenswaarde van 0,05 mol/ha/jr uit de regelgeving voor de programmatische aanpak stikstof (PAS) niet wordt overschreden. Gelet hierop beschrijft het MER (met aanvulling en toelichting daarop) afdoende dat het plan niet leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

De Commissie heeft bij haar advies de bij de gemeente binnengekomen zienswijzen betrokken. De Commissie adviseert om de aanvulling op het MER en de toelichting daarop openbaar te maken.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en in hoofdstuk 3 wordt een aanbeveling voor de vervolgbesluitvorming gedaan.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Voornemen

2.1.1 Mogelijke inrichting park

MER

De Commissie vond dat het MER geen concreet beeld gaf van de toekomstige inrichting van het attractiepark. Bij een bezoek aan de locatie vernam de Commissie dat op het moment van het opstellen van het MER nog weinig bekend was over de mogelijke inrichting van het park. Omdat het ontwerpbestemmingsplan ruime uitbreidingsmogelijkheden bood, moet de effectbeschrijving relatief uitgebreid zijn om de effecten als gevolg van de verschillende wijzen van inrichting te beschrijven. De Commissie constateerde echter dat de effectbeschrijving in het MER gebaseerd is op een extrapolatie van de bestaande inrichting van het park (met onder meer veel binnenruimten), terwijl in het ontwerpbestemmingsplan niet was vastgelegd dat de uitbreiding ook inderdaad op deze manier zal plaatsvinden. De wijze van uitbreiding is met name van belang vanwege mogelijke geluidhinder en effecten op landschap.

Ondertussen leek al een concreter beeld van de voorgenomen ontwikkelingen te bestaan in de vorm van een zogenoemd vlekkenplan dat tot een aanzienlijke inperking van het milieuonderzoek kan leiden.

Gelet hierop adviseerde de Commissie om de ambities van Toverland uit te werken in een concrete ruimtelijke zonering met de daarvoor benodigde uitbreidingsruimte (parkeren, attracties, hotelruimte, groen/blauwe inrichting), en daarbij aan te geven wat maximaal aan milieueffecten verwacht kan worden bij een ambitieuze invulling van deze zonering.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling wordt aangegeven dat ondertussen meer duidelijkheid over de inrichting van de uitbreiding bestaat. Uit het zogenoemde Masterplan (afbeelding 5 van de aanvulling) blijkt waar de nieuwe entree⁵ en de kantoren komen, het hotelgebied en het parkeren. Voor fasen 5, 6 en 7 is in het MER uitgegaan van vier nieuwe attracties per zone. Het hotel bevat maximaal 100 vierpersoonskamers met wellnesscentrum, feest-, congres- en vergaderfaciliteiten. Verder bepaalt het bestemmingsplan dat het gehele plangebied, met uitzondering van het parkeerterrein en een oostelijke strook, tot maximaal 25% kan worden bebouwd, met een bouwhoogte voor gebouwen van 30 meter (voor het hotelgebied geldt een hoogte van 35 meter). Ook is ruimte voor één torengedebouw van maximaal 45 meter hoog met een oppervlakte van 15x15 meter. Attracties mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd, en niet hoger dan 45 meter (maar maximaal drie attracties mogen maximaal 100 meter hoog worden), waarbij vlaggenmasten van maximaal 12 meter hoog niet worden meegerekend.

De Commissie constateert dat de aanvulling ten opzichte van het MER veel concreter aangeeft hoe het attractiepark er na de uitbreiding uit komt te zien. Bovendien is bij het onderzoek naar de milieueffecten dat in de aanvulling is gedaan, uitgegaan van de maximale inrichting van het park die het ontwerpplan mogelijk maakt.

Gelet hierop concludeert de Commissie dat het MER en de aanvulling gezamenlijk in beeld brengen wat maximaal aan milieueffecten kan worden verwacht bij een ambitieuze invulling van een concrete ruimtelijke zonering.

2.1.2 Evenementen

MER

Het ontwerpbestemmingsplan bood de mogelijkheid om veel evenementen te organiseren op het park (ook in de buitenlucht en vuurwerkshows) die effecten kunnen hebben op de bereikbaarheid en de geluidbelasting op nabijgelegen woningen. De Commissie constateerde dat de planregels geen nadere inperking van evenementen gaven en dat het MER niet in ging op de mogelijke effecten van evenementen op het attractiepark.

De Commissie adviseerde om de effecten van de evenementen te beschrijven in de mate waarin deze mogelijk worden gemaakt.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is aangegeven dat themadagen en -avonden attractiepark gerelateerd zijn en daarom, gelet op de definities van de planregels, onderdeel zijn van de reguliere bedrijfsvoering van Toverland. De aanvulling stelt dat het bestemmingsplan niet-parkgerelateerde evenementen niet mogelijk maakt.

De Commissie constateert dat themadagen en -avonden weliswaar niet als evenement zijn gedefinieerd, maar wel dezelfde milieueffecten (geluid, verkeer) als evenementen hebben.

---

⁵ Uit communicatie met de gemeente blijkt dat de bestaande entree niet verdwijnt. Deze zal uitsluitend nog als entree dienen in de wintermaanden.

Daar komt bij dat het plan, in tegenstelling tot hetgeen de aanvulling beweert, via binnenplanse afwijking ook ruimte biedt aan (niet-parkgerelateerde) evenementen.⁶

Gelet hierop zijn de milieueffecten van de mogelijkheden die het bestemmingsplan op dit punt biedt, niet in het MER en de aanvulling daarop beschreven.

In de toelichting op de aanvulling geeft het bevoegd gezag aan dat er geen aanpassing is beoogd van de beperkingen die zijn opgenomen in de vigerende milieuvergunning van Toverland uit 2005 voor de incidentele evenementen. Het bevoegd gezag zal daarom de binnenplanse afwijkingsmogelijkheid uit het plan halen.

Gelet hierop concludeert de Commissie dat het MER met aanvulling en toelichting daarop ten aanzien van evenementen voldoende duidelijk maakt dat ten opzichte van de bestaande vergunde situatie geen extra effecten optreden.

2.1.3 Ontwikkeling op de langere termijn

MER

Uit verschillende figuren in het MER kon de Commissie afleiden dat de ontwikkeling voor de langere termijn zowel een uitbreiding van het park naar het noorden (noordvariant) als naar het westen (westvariant) omvat, evenals een extra stuk in de noordwesthoek. Ook zou het gebied van de westvariant anders (namelijk zonder hotels) worden ingericht dan het MER beschreef als eerst de noordvariant wordt gerealiseerd. Het MER maakte evenmin duidelijk in hoeverre knelpunten voor deze ontwikkeling voor de langere termijn bestaan, zoals de aardgasdrukleiding, de bestaande (bedrijfs)woning en melkveehouderij aan de Schorfvenweg, en de capaciteit van de bestaande infrastructuur.

De Commissie adviseerde daarom een doorkijk te geven naar de ontwikkeling van het attractiepark op de langere termijn, voortbouwend op zonerings- en inrichtingsopties voor de kortere termijn, zodat mogelijke knelpunten voor de langere termijn in beeld worden gebracht.

Aanvulling op het MER

In afbeelding 4 van de aanvulling wordt een doorkijk gegeven naar de ontwikkeling van Toverland op de lange termijn. Het betreft een optelling van de alternatieven Westwaarts en Noordwaarts. Voor de ontwikkeling van het restgebied zijn de geluidbelasting op nabijgelegen woningen en de aanwezigheid van het buisleidingentracé belangrijke aandachtspunten. Vanwege de overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico zal een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico voor de uitbreiding op de lange termijn moeten plaatsvinden.

De Commissie constateert dat de aanvulling op hoofdlijnen beschrijft hoe het eindbeeld op de lange termijn eruitziet. Daaruit blijkt dat naast de voorkeursvariant ook het noordwestelijk gebied tot aan de Schorfvenweg deel van Toverland zal uitmaken. De aanvulling geeft bovendien aan dat geluidhinder voor nabijgelegen woningen en met name het aspect externe veiligheid als gevolg van de in dat gebied gelegen buisleiding tot mogelijke knelpunten kunnen leiden.

---

⁶ Zie planregel 3.6 Afwijken van de gebruiksregels: 'Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.5.1 onder e, mits is aangetoond dat er geen geluidsoverlast voor dasenburchten ontstaat.' De Commissie gaat er daarbij overigens vanuit dat met '3.5.1 onder e' wordt bedoeld: 3.5.1. onder f.

De Commissie concludeert dat hiermee voldoende doorkijk wordt gegeven naar mogelijke knelpunten voor de ontwikkelingen op langere termijn.

2.2 Referentiesituatie

MER

De Commissie constateerde dat het MER niet in ging op de autonome ontwikkelingen in de omgeving van het park, terwijl de visie voor het recreatiegebied 'De Peelbergen' waar het attractiepark deel van uitmaakt, ruimte biedt voor meer toeristisch-recreatieve ontwikkelingen. Een aantal ontwikkelingen werd al aangelegd, zoals de uitbreiding van recreatiewoningen op De Schatberg en de oprichting van het nieuwe hippisch centrum. De Commissie adviseerde daarom de cumulatieve effecten te beschrijven van deze en mogelijk andere ontwikkelingen op bijvoorbeeld de bereikbaarheid en voor stikstofdepositie op nabijgelegen natuurgebieden, maar ook aan te geven of de ontwikkelingen elkaar kunnen versterken (bijvoorbeeld gebruikmaken van elkaars parkeercapaciteit of verblijfsruimte).

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het Verkeersonderzoek⁷ zijn de ontwikkeling van het Hippische Centrum De Peelbergen (Equestrian Centre De Peelbergen) en de herontwikkeling en uitbreiding van recreatiepark De Schatberg meegenomen als autonome ontwikkeling in de referentiesituatie. Dit onderzoek is gebruikt als inbreng voor het akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï, het luchtkwaliteitsonderzoek en het stikstofdepositieonderzoek.

De Commissie constateert dat de aanvulling ook autonome ontwikkelingen buiten het attractiepark heeft meegenomen in de referentiesituatie. De aanvulling gaat niet in op mogelijke kansen voor de verschillende recreatieve ontwikkelingen binnen De Peelbergen om van elkaars voorzieningen gebruik te kunnen maken.

De Commissie oordeelt dat hiermee de cumulatieve effecten van de autonome ontwikkelingen in het recreatiegebied 'De Peelbergen' voldoende in beeld zijn gebracht.

2.3 Natura 2000: stikstofdepositie

MER

De Commissie constateerde dat het stikstofonderzoek⁸ bij het MER concludeerde dat weliswaar een heel kleine verhoging van stikstofdepositie als gevolg van de planontwikkeling te verwachten is, maar dat geen sprake is van significant negatieve effecten op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel en dus geen Passende beoordeling hoeft te worden opgesteld. De Commissie oordeelde dat het onderzoek zich alleen heeft gericht op enkele puntbronnen en dat berekeningen zijn afgerond op één decimaal. Volgens de Commissie kan in een overbelaste situatie als de onderhavige ook bij een kleine toename van stikstofdepositie aantasting van natuurlijke kenmerken niet worden uitgesloten. Bovendien is

---

⁷ Verkeersonderzoek Uitbreiding Toverland Sevenum, Eindconcept, 26 februari 2016.

⁸ Onderzoek stikstofdepositie natuur t.b.v. m.e.r.- en bestemmingsplanprocedure.

in het natuuronderzoek niet vergeleken met de huidige, feitelijke situatie, maar met de referentiesituatie van 7 december 2004. Verder is niet gekeken naar de effecten als gevolg van de te verwachten verkeerstoename en de effecten op de gebieden Grootte Peel, Maasduinen, Leudal en Swalmdal. De Commissie adviseerde om met het voorgaande rekening te houden in een nieuwe berekening. Als significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, moet een Passende beoordeling worden opgesteld en bij het MER worden gevoegd. De Commissie adviseerde in dat geval ook in te gaan op mitigerende maatregelen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het stikstofdepositieonderzoek⁹ zijn de verkeersbewegingen van en naar het park toegevoegd en is gerekend met het rekenprogramma Aerius. De depositie als gevolg van de planontwikkeling is vergeleken met de depositie in de referentiesituatie. Ten opzichte van de referentiesituatie vindt, door een afname van landbouwareaal, geen toename van de stikstofdepositie plaats, zodat de natuurlijke kenmerken van het nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.

De Commissie constateert dat de toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden als gevolg van verkeersbewegingen in de aanvulling is meegenomen. Voor de beoordeling van de effecten van het plan op nabijgelegen Natura 2000-gebieden moet niet de referentiesituatie als vergelijkingsbasis worden genomen, maar de huidige, feitelijke situatie. Volgens het stikstofdepositieonderzoek¹⁰ maakt dit echter niet uit, omdat het verkeer als gevolg van de beide beschouwde autonome ontwikkelingen (zie paragraaf 2.2 van dit advies) ook in de plansituatie is meegenomen. In de toelichting op de aanvulling maakt het bevoegd gezag duidelijk dat in het onderzoek is uitgegaan van de huidige, feitelijke situatie in 2015.

Voorts constateert de Commissie dat in de vergelijkingsbasis ook is opgenomen de vigerende omgevingsvergunning, waarin de eerstvolgende uitbreiding (met 4 ha) is meegenomen¹¹. Uit de toelichting op de aanvulling blijkt dat deze uitbreiding al in 2014/2015 is gerealiseerd. Ten slotte merkt de Commissie op dat in de aanvulling de toename van stikstofdepositie als gevolg van verkeersaantrekkende werking van het park binnen het bestemmingsplan wordt gesaldeerd met de afname van depositie als gevolg van uit productie genomen landbouwgrond. Externe saldering betreft een mitigerende maatregel die pas in de Passende beoordeling aan bod kan komen. Bovendien merkt de Commissie op dat sinds de inwerkingtreding van het PAS in juli 2015 het niet meer mogelijk is op projectniveau gebruik te maken van externe saldering. De toelichting op de aanvulling geeft aan hoeveel de toename van depositie als gevolg van het plan bedraagt, zonder direct het uit productie nemen van landbouwgronden mee te nemen in de berekening. Uit de berekeningen volgt dat de depositietoename 0,03 mol/ha/jr bedraagt. In de toelichting wordt terecht geconcludeerd dat dit betekent dat de grenswaarde van 0,05 mol/ha/jr uit de regelgeving voor de PAS niet wordt overschreden.

Gelet hierop concludeert de Commissie dat het MER, de aanvulling en de toelichting daarop voldoende duidelijk maken dat de stikstoftoename als gevolg van het plan ten opzichte van

---

⁹ Aanvulling onderzoek stikstofdepositie Attractiepark Toverland, Agel adviseurs, 4 maart 2016.

¹⁰ Zie het stikstofdepositieonderzoek, blz. 13.

¹¹ Zie het stikstofdepositieonderzoek, blz. 3.

de huidige, feitelijke situatie niet leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel.

2.4 Water

2.4.1 Toekomstig watersysteem

MER

De Commissie constateerde dat het MER geen beeld geeft van het toekomstige watersysteem, terwijl water in het parkconcept een essentiële rol speelt en niet in ruime hoeveelheden voorhanden is. Bovendien maakte het ontwerpbestemmingsplan aanzienlijke ingrepen in het watersysteem mogelijk, zoals ondergronds bouwen tot tien meter onder maaiveld.

De Commissie adviseerde om het toekomstige watersysteem te beschrijven zodat duidelijk wordt of mogelijke knelpunten bestaan die de ontwikkelingen kunnen belemmeren.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is de Watertoets uitgebreid. Daaruit blijkt dat in de voorkeursvariant het verharde oppervlak met ongeveer 115.000 m² toeneemt, terwijl aan water een oppervlakte van ongeveer 55.750 m² wordt gerealiseerd met voldoende ruimte om in extreme situaties het water te kunnen bergen. Omdat in het verleden stroomopwaarts van de watergangen Wertemer en Steegbergheide wateroverlastsituaties zijn geweest, kiest Toverland ervoor om eigen waterpartijen aan te leggen die worden geïntegreerd in het hemelwaterafvoersysteem van het park. In de toelichting van het bestemmingsplan is aangegeven hoeveel wateroppervlak ter compensatie noodzakelijk is en welke peilstijging daarbij kan worden verwacht.

De Commissie constateert dat de aanvulling op de watertoets afdoende aantoont dat het toekomstige watersysteem maakbaar is.

2.4.2 Grondwater

MER

De Commissie merkte op dat het MER uitsluitend kwalitatief ingaat op de effecten van de ingrepen in het grondwatersysteem, terwijl het nabijgelegen Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel hiervoor gevoelig is.

De Commissie adviseerde daarom kwantitatief te onderbouwen dat het plan niet leidt tot hydrologische effecten, onder andere op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Als significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, moet een Passende beoordeling worden opgesteld en bij het MER worden gevoegd. De Commissie adviseerde in dat geval ook in te gaan op mitigerende maatregelen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is aangegeven dat het bestemmingsplan ondergronds bouwen beperkt tot maximaal 4 meter diepte, maar ook een binnenplanse afwijking bevat om maximaal 25% van het bouwvlak tot maximaal 10 meter diepte te bouwen. Bij de aanvraag voor een dergelijke afwijking zal een hydrologisch rapport moeten aantonen dat de afwijking niet leidt tot verdrogende effecten op omliggende Natura 2000-gebieden. De grondwateronttrekking van de

bestaande grondwaterpomp bedraagt maximaal 10 m³/uur en is geregeld in de Omgevingsverordening Limburg 2014.

De aanvulling concludeert dat de uitbreiding geen hydrologisch effect op Natura 2000-gebieden zal hebben.

De Commissie constateert dat de hydrologische effecten van de uitbreiding op nabijgelegen Natura 2000-gebieden ook in de aanvulling kwalitatief worden beschreven en verder worden doorgeschoven naar het moment dat van de afwijkingsmogelijkheid in het bestemmingsplan gebruik wordt gemaakt. De Commissie verwacht niettemin op grond van de informatie uit de Watertoets dat de kans op aantasting van natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet groot is, vanwege de oostwaartse beweging van grondwater in het gebied terwijl het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel op ongeveer 2,5 km westwaarts ligt. Daar komt bij dat uit de Watertoets blijkt dat de grondwateronttrekking niet groter mag worden dan die nu is, namelijk maximaal 10 m³/uur.

Hoewel het MER zelf niet aantoont dat significante, hydrologische effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel als gevolg van het in het stemmingsplan toestaan van het diepe bouwen kunnen worden uitgesloten, verwacht de Commissie dat hier, gelet op de afstand tot het gebied en vooral de stroomopwaartse ligging van het gebied, geen sprake van zal zijn.

2.4.3 Geluid

MER

De Commissie merkte op dat het park anders dan nu meer grote buitenattracties zoals grote (stalen) achtbanen kan bevatten die een hogere equivalente geluidemissie kennen dan die waar het MER vanuit gaat (gemiddelde van binnen- en buitenactiviteiten). Daarnaast constateerde de Commissie bij het locatiebezoek dat in de omgeving van het hotel diverse horecavoorzieningen, waaronder theatervoorzieningen en terrassen zijn gepland, die tot grotere en andere effecten leiden dan waar het MER vanuit gaat.

Daarom adviseerde de Commissie om bij de beschrijving van de geluidbelasting van het plan uit te gaan van de inrichting volgens het eerder genoemde vlekkenplan.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is het akoestisch onderzoek industrielaawaai¹² aangepast waarbij de inrichting uit het Masterplan als basis heeft gediend en de richtwaarde voor een rustig buitengebied uit het toetsingskader Geluid¹³ als uitgangspunt is genomen. Voor de dassenburcht ten noorden van het plangebied is een extra beoordelingspunt opgenomen waarvoor is uitgegaan van een etmaalwaarde van 40 dB(A) (niveau van natuurlijk achtergrondgeluid) op een beoordelingshoogte van 1,5 meter.

In de berekeningen is voor de voorkeursvariant uitgegaan van acht nieuwe attracties met een bronvermogen 105 dB(A) en één attractie met een bronvermogen van 112 dB(A). Voor drie

---

¹² Aanvullend akoestisch onderzoek industrielaawaai t.b.v. m.e.r.- en bestemmingsplanprocedure, Attractiepark Toverland te Sevenum, Agel adviseurs, 25 februari 2016.

¹³ Dit toetsingskader komt uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009'.

attracties is uitgegaan van een bronhoogte van 60 meter. Voor de gebruiksduur van buitenattracties is uitgegaan van twaalf uur in de dagperiode en vier uur in de avondperiode.

Uit het onderzoek blijkt dat bij de woning aan de Schorfvenweg 10 niet wordt voldaan aan de richtwaarde van 45 dB(A) etmaalwaarde en bij de dassenburcht niet aan de richtwaarde van 40 dB(A). Wel wordt voldaan aan het maximale geluidniveau.

Verder blijkt dat sprake is van een duidelijke toename van het geluidbelaste oppervlak, ook binnen de Ecologische hoofdstructuur (EHS).

In het bestemmingsplan is een voorwaardelijke bepaling opgenomen die bouw en gebruik van een attractie alleen toestaat als is aangetoond dat de geluidbelasting op omliggende geluidsgevoelige objecten voldoet aan richtwaarden.

Wat betreft wegverkeerslawaai wordt alleen bij de woning aan de Schorfvenweg 10 een beperkte toename van geluidbelasting verwacht, die acceptabel wordt geacht.

De Commissie constateert dat het aanvullende akoestische onderzoek uit gaat van het Masterplan en daarmee een realistisch beeld geeft van de maximale invulling die het bestemmingsplan biedt.

3. Aandachtspunt voor de besluitvorming

De Commissie wil met onderstaande aanbeveling een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Groenvoorziening

MER

De Commissie merkte op dat de mate van verharding van het bestaande park hoog is, terwijl de omgeving zich leent voor een meer groene inrichting die de natuur- en landschapswaarden kan versterken. Daarom beval de Commissie aan om de mogelijkheden daartoe in het op te stellen landschappelijk inrichtingsplan te onderzoeken.

Aanvulling op het MER

De aanvulling is niet ingegaan op deze aanbeveling.

De Commissie beveelt aan om in het op te stellen landschappelijk inrichtingsplan te onderzoeken in hoeverre de natuurwaarden van park en omgeving kunnen worden vergroot door de aanleg van groenvoorzieningen op daarvoor geschikte plekken in het park.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas

Besluit: vaststellen van een nieuw bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D10

Activiteit: De gemeente Horst aan de Maas wil uitbreiding van attractiepark Toverland de komende tien jaar mogelijk maken. Het park wil in 2023 minimaal één miljoen bezoekers ontvangen, met in de winter gemiddeld 3.000 bezoekers en in de zomer gemiddeld 13.000 bezoekers per dag.

Procedurele gegevens:

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 26 juni 2014

Toetsingsadvies uitgebracht: 2 juni 2015

Aanvraag toetsingsadvies en de aanvulling daarop bij de Commissie m.e.r.: 22 oktober 2015

Ter inzage legging van de informatie: 3 juni 2016 t/m 15 juli 2016

Toetsingsadvies en de aanvulling daarop uitgebracht op: 30 augustus 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. J.J. Bakker

dhr. ing. E.H.A. de Beer

dhr. mr. drs. G.A.J.M. Hoevenaars (secretaris)

dhr. ir. W.H.A.M. Keijsers

dhr. dr. C.A. Linse (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Aanvulling MER Attractiepark Toverland, mei 2016
- MER Attractiepark Toverland gemeente Horst aan de Maas, 13 juni 2014
- Ontwerp bestemmingsplan Toverland, Sevenum, 26 mei 2016
- Bestemmingsplan Toverland gemeente Horst aan de Maas, Bijlagenboek, 26 mei 2016
- Aanvulling onderzoek Stikstofdepositie t.b.v. m.e.r.- en bestemmingsplanprocedure Attractiepark Toverland te Sevenum, 4 maart 2016
- Toelichting op de aanvulling MER attractiepark Toverland, gemeente Horst aan de Maas
- Bijlage bij toelichting op aanvulling MER - Aerius berekening excl. landbouwgrond.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 25 juli 2016 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

